

अतियोगागतान्देवान्देव्यान्नागांस्तथा द्विजान् । यच्चान् सुपर्णान्कालेयान् गन्धर्वान्पुनरसस्तथा ।
महाभागानमितधीर्ब्रह्मा लोकपितामहः । दयावान्सर्वभूतेषु यथाहं प्रतिपद्यते ।
प्रतिगृह्य तु विश्वात्मा स्वयम्भुरमितद्युतिः । सान्त्वमानार्थसम्भोगैर्धुनक्ति मनुजाधिप ।
तथा तैरुपयातैश्च प्रतिपद्भिश्च भारत । आकुला सा सभा तात भवति सा सुखप्रदा ।
सर्वेतेजामयी दिव्या ब्रह्मार्पिगणसेविता । ब्राह्म्या श्रिया दीप्यमाना शुशुभे विगतक्लमा ।
सा सभा तादृशी दृष्टा मया लोकेषु दुर्लभा । सभेयं राज शार्दूल मनुष्येषु यथा तव ।
एता मया दृष्टपूर्वाः सभा देवेषु भारत । सभेयं मानुषे लोके सर्वश्रेष्ठतमा तव ।
इति श्रीमहाभारतेसभापर्वणि लोकपालसभाख्यानपर्वणि ब्रह्मसभार्चनं नामैकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ प्रायशो राजलोकस्ते कथितो वदताम्बर । वैवस्वतसभायां तु यथा वदसि मे प्रभो ।
वरुणस्य सभायां तु नागास्ते कथिता विभो । दैत्येन्द्राश्चापि भूयिष्ठाः सरितः सागरास्तथा ।
तथा धनपतेर्यत्ना गुह्यका राक्षसास्तथा । गन्धर्वान्पुनरसश्चैव भगवांश्च वृषध्वजः ।
पितामहसभायां तु कथितास्ते महर्षयः । सर्वेदेवनि कायाश्च सर्वशास्त्राणि चैव ह ।
शक्रस्य तु सभायां तु देवाः सङ्कीर्त्तिताः मुने । उद्देशतश्च गन्धर्वान् विविधाश्च महर्षयः ।
एक एव तु राजर्षिर्हरिश्चन्द्रे महामुने । कथितस्ते सभायां वै देवेन्द्रस्य महात्मनः ।
किं कर्म तेनाचरितं तपो वा नियतव्रत । येनासौ सह शक्रेण सङ्गते सुमहायशाः ।
पितृलोकगतश्चैव त्वया विप्र पिता मम । दृष्टः पाण्डुर्महाभागः कथं वाऽपि समागतः ।
किमुक्तवांश्च भगवंस्तन्ममाचक्ष्व सुव्रत । त्वत्तः श्रोतुं सर्वमिदं परं कैतूहलं हि मे ।
॥ नारद उवाच ॥ यन्मां पृच्छसि राजेन्द्र हरिश्चन्द्रं प्रति प्रभो । तत्तेऽहं सम्प्रवक्ष्यामि माहात्म्यं तस्य धीमतः ।
स राजा बलवानासीत्सम्राट् सर्वमहीचिता । तस्य सर्वे महीपालाः शासनावनताः स्थिताः ।
तेनैकं रथमास्थाय जैत्रं हेमविभूषितं । शस्त्रप्रतापेन जिताः दीपाः सप्त जनेश्वर ।
स निर्जित्य महीं दृष्ट्वा सशैलवनकाचनः । आजहार महाराज राजसूयं महाक्रतुं ।
तस्य सर्वे महीपाला धनान्याजहुराज्ञया । द्विजानां परिवेष्टारस्तस्मिन्त्यजे च तेऽभवन् ।
प्रादाच्च द्रविणं प्रीत्या याचकानां नरेश्वरः । यथोक्तवन्तस्ते तस्मिंस्ततः पञ्चगुणाधिकं ।
अतर्प्य च विविधैर्वसुभिर्ब्राह्मणांस्तदा । प्रसर्पकाले सम्प्राप्ते नानादिग्भ्यः समागतान् ।
भक्ष्यभोज्यैश्च विविधैर्यथाकामपुरस्कृतैः । रत्नौघतर्पितैस्तुष्टैर्द्विजैश्च समुदाहृतं ।
तेजस्वी च यशस्वी च नृपेभ्योऽप्यधिकोऽभवत् । एतस्मात्कारणाद्राजन् हरिश्चन्द्रे विराजते ।
तेभ्यो राजसहस्रेभ्यः तद्विद्वि भरतर्षभ । समाप्य च हरिश्चन्द्रे महायज्ञं प्रतापवान् ।
अभिषिक्तश्च शुशुभे साम्राज्येन नराधिप । ये चान्ये च महीपाला राजसूयं महाक्रतुं ।
यजन्ते ते सहेन्द्रेण मोदन्ते भरतर्षभ । येचापि निधनं प्राप्ताः संयाभेस्वपलायिनः ।
ते तत्सदनमासाद्य मोदन्ते भरतर्षभ । तपसा ये च तीव्रेण त्यजन्तीह कलेवरं ।